DZIENNIK ZARZĄDZEŃ

Dyrekcji Kolei Państwowych w Poznaniu.

Nr. 8. **Poznań, dnia 8. marca** **1927.**

Nr. 62. Dodatek ekonomiczny (rodzinny) do uposażenia.

Do wszystkich Wydziałów, Biura Rozrachunków w Bydgoszczy, Oddziałów, Gł. Warsztatów, Gł. Magazynu Zasobów i miejsc służbowych.

IV/1 A 11/15565/27 z dnia 22. 2. 27.
IV/2 IV Pr.

Wobec zachodzących jeszcze wątpliwości co do uprawnienia pracowników kolejowych do pobierania dodatku ekonomicznego na członków rodziny, D. K. P. podaje poniżej brzmienie artykułu 4 ustawy o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska z dnia 9. 10. 1923 r., wraz z wszystkiemi dodatkowo ogłoszonemi wyjaśnieniami i uzupełnieniami, z poleceniem dokładnego zaznajomienia się z takowemi celem uniknięcia niezgodnego z intencją ustawy traktowania kwestji dodatku ekonomicznego.

Artykuł 4 ustawy o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska z dnia 9. 10. 1923 r.

„Na czas trwania wyjątkowych warunków ekonomicznych ustanawia się **dla utrzymującego rodzinę** dodatek ekonomiczny, wynoszący na każdego członka rodziny, nie więcej jednak niż na 5 członków, po 45 mnożnych (punktów) miesięcznie.

Jednocześnie ze zmniejszaniem się określonego w art. 3. dodatku regulacyjnego o 10 punktów, dodatek ekonomiczny ulegać będzie w tych samych terminach redukcji o 1 mnożną (punkt) aż do wysokości 38 mnożnych (punktów).

Do rodziny w zrozumieniu ustawy niniejszej należy:

a) żona, wyjąwszy wypadki, **gdy pobiera zaopatrzenie z instytucji państwowej,** albo gdy jest sądownie separowaną, a na mężu **nie ciąży** obowiązek alimentacji;

b) mąż zupełnie niezdolny do zarobkowania;

c) dzieci ślubne i uprawnione, tudzież pasierby — do ukończenia lat 18, jeżeli zaś uczęszczają do szkół publicznych, lub wskutek ułomności fizycznych, umysłowych, albo nieuleczalnej choroby nie mogą na swoje utrzymanie zarabiać, do ukończenia lat 24.

W wypadkach ułomności fizycznej, umysłowej, albo nieuleczalnej choroby, jakoteż w wypadkach, gdy studja przewlekły się ponad wiek 24 lat z powodu: służby wojskowej, odbytej na skutek zarządzonej mobilizacji lub częściowego uzupełnienia wojska do stopy wojennej, albo z powodu pełnienia w tym czasie służby ochotniczej — właściwa władza naczelna może w drodze wyjątku uwzględnić dzieci w wieku ponad 24 lata.

W razie, gdy na mężu ciąży obowiązek alimentowania żony, suma dodatku ekonomicznego na żonę nie może przewyższać sumy alimentacji.

Dzieci i pasierbów, które weszły w związki małżeńskie, albo które same się utrzymują lub posiadają własne zaopatrzenie — nie uwzględnia się przy wymiarze dodatku ekonomicznego".

Bliższe wyjaśnienia do art. 4 Ustawy o uposażeniu z dnia 9. 10. 1923 r.

a) Postanowienia art. 4, ustawy o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska z dnia 9. 10. 1923 r. odnoszą się w całości również do pracowników nieetatowych, objętych artykułem 102 wspomnianej ustawy o uposażeniu, (ustęp 1, § 5 rozporządzenia M. K. z dnia 14. 12. 1923 r. o uposażeniu pracowników nieetatowych stałych, objętych art. 102 ustawy o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska) oraz do pracowników nieetatowych, objętych art. 103 wspomnianej ustawy o uposażeniu, z tą jednak różnicą, że ci ostatni w żadnym wypadku nie mogą otrzymać dodatku ekonomicznego na dzieci, które ukończyły wiek 24 lat (ustęp 1 i 2, § 5 rozporządzenia M. K. z dnia 14. 12. 23 r. o uposażeniu pracowników nieetatowych stałych, objętych art. 103 ustawy o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska.

b) Jednocześnie ze zmniejszeniem się z dniem 1. 7. 1925 r. o 10 punktów dodatku regulacyjnego, uległ obniżeniu o jeden punkt dodatek ekonomiczny i wynosi obecnie 44 punkty.

c) Prawo przyznawania w wyjątkowych wypadkach dodatku ekonomicznego na dzieci pracownika, które ukończyły 24 rok życia, przelane zostało rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13. 12. 1924 r. Dz. U. Rz. P. nr. 109, ex 1924, poz. 979 na władze II. instancji, czyli w odniesieniu do kolei, na Dyrekcje Kolei Państwowych.

d) Pracownikowi należy się dodatek ekonomiczny na żonę, wyjąwszy wypadki, **gdy pobiera zaopatrzenie z instytucji państwowej, albo gdy jest sądownie separowana, a na mężu nie ciąży obowiązek alimentacji.**

Jeżeli zatem żona pracownika jest pracowniczką instytucji państwowej, lub też gdy pobiera ze Skarbu Państwa zaopatrzenie emerytalne, nie może pracownik (mąż) pobierać na nią dodatku ekonomicznego.

Ponieważ wedle obowiązujących ustaw cywilnych, mąż obowiązany jest dawać żonie stosowne utrzymanie, należy we wszystkich innych wypadkach dopóty przypuszczać, że mąż faktycznie utrzymuje żonę, dopóki nie ma przeciwnego dowodu.

Wspomniana powyżej zasada, zawarta w art. 4, ust. 1 ustawy o uposażeniu, odnosi się niewątpliwie także do sądownie separowanej żony funkcjonarjusza. Co do niej wymaga jednak ustawa uposażeniowa w artykule 4, ustęp 2a, aby na funkcjonarjuszu ciążył obowiązek alimentacji. Gdy zaistnieją **oba te warunki,** t. j. gdy funkcjonarjusz swą sądownie separowaną żonę istotnie utrzymuje i gdy na nim ciąży obowiązek jej alimentowania, wtedy służy mu prawo do pobierania na nią dodatku ekonomicznego. W takim wypadku **jednak suma dodatku ekonomicznego nie może przewyższać sumy alimentacji.**

O ile idzie o żonę, która nie jest sądownie separowaną, należy przypuszczać, że małżonek tak długo ją utrzymuje, póki nie ma przeciwnego dowodu. Dotyczy to także żon, nie żyjących za obopólną zgodą w wspólności małżeńskiej. Jeżeli jednak stwierdzono niewątpliwie, że pracownik nie utrzymuje żony, czy to na skutek obopólnej zgody, czy też n. p. dlatego, że żona zbiegła od męża, tak, iż on nie zna jej miejsca pobytu, lub też, gdy pracownik po zbiegnięciu żony nie chce jej utrzymywać, wówczas pracownik nie ma prawa do pobierania na nią dodatku ekonomicznego. Decydującym jest tu bowiem wyłącznie fakt utrzymywania żony przez męża. (Rozporządzenie M. K. z dnia 17. listopada 1924 r. L.: I/16249/2/24, oraz z dnia 13. października 1926 roku, L.: I/15302/2/26).

W wypadkach powyżej wymienionych miejscowość zamieszkania żony nie odgrywa roli. Pracownik może zatem otrzymać dodatek ekonomiczny na żonę, zamieszkałą za granicą Państwa Polskiego na warunkach powyżej wymienionych. W takich wypadkach pracownik musi przedstawić zaświadczenie właściwego poselstwa wzgl. konsulatu, że żona żyje, pozatem musi w sposób niedwuznaczny udowodnić, że ją faktycznie utrzymuje. Tylko za czas, za który pracownik przedstawi takie dowody, można mu przyznać dodatek ekonomiczny i to dopiero po przedłożeniu wspomnianych dowodów.

Pracownika, który zawarł małżeństwo w Związku Socjalistycznych Republik Rad na podstawie obowiązującej tam obecnie ustawy cywilnej, należy pod względem dodatku ekonomicznego traktować jak pracownika samotnego. (Rozp. M. K. z dnia 13. 11. 1926 r. L.: I/19550/2/26).

Pracownik, którego żona jest posłem, nie może otrzymywać na nią dodatku ekonomicznego. (Rozp. M. K. z dnia 21. 1. 1926 r. L.: I/45/2/26).

e) Żona, funkcjonarjuszka państwowa (pracownica kolejowa) otrzymać może dodatek ekonomiczny na pozostającego na jej utrzymaniu męża tylko wtenczas, o ile mąż jest trwale i zupełnie niezdolny do zarobkowania. Po upływie każdego roku należy w takich wypadkach przedłożyć świadectwo lekarza kolejowego.

f) **Dzieci i pasierbów** uwzględnia się przy wymiarze dodatku ekonomicznego zasadniczo do ukończonego 18 roku życia.

Do dzieci własnych należą:

1. dzieci ślubne,
2. dzieci uprawnione, czyli legitymowane przez późniejsze zawarcie małżeństwa (dzieci pracownika i jego żony, przyszłe na świat przed zawarciem małżeństwa i przez władze uznane).

Pasierbami są:

Ślubne dzieci żony pracownika z jej pierwszego małżeństwa, o ile ich ojciec już nie żyje. Zatem nie są pasierbami ślubne dzieci żony pracownika z jej pierwszego małżeństwa, rozwiedzionego, o ile ich ojciec jeszcze żyje.

g) **Nie uwzględnia się przy wymiarze dodatku ekonomicznego:**
   1. dzieci adoptowanych,
   2. dzieci nieślubnych, nielegitymowanych, choćby były uznane za własne,
   3. nieślubnych dzieci żony pracownika.

h) Jeżeli mąż i żona są pracownikami instytucji państwowej lub samorządowej, należy dzieci uwzględniać tylko przy poborach męża. Wyjątek stanowią dzieci, które są przy matce, funkcjonarjuszce państwowej lub samorządowej, separowanej sądownie. W tym wyjątkowym wypadku dodatek ekonomiczny należy wypłacać przy poborach matki.

i) Dzieci kobiety, funkcjonarjuszki państwowej, (pracownicy kolejowej) uwzględnia się tylko w tym wypadku, jeżeli ona udowodni, że mąż jest zupełnie niezdolny do zarobkowania i nie może wskutek tego czynić zadość ciążącemu na nim obowiązkowi utrzymania rodziny. (Rozp. M. K. z dnia 13. 12. 1923 r. L.: I/18441/2/23).

j) Dzieci i pasierbów wyłącza się od dodatku ekonomicznego bez względu na wiek, a zatem także dzieci poniżej lat 18:
   1. jeżeli zawarły związki małżeńskie,
   2. jeżeli ich własny zarobek na utrzymanie lub własne zaopatrzenie wynosi conajmniej tyle, co uposażenie pracownika samotnego w XVI. grupie uposażenia, szczebel a (8 kat. płac, szczebel a).

Dzieci i pasierbów poniżej lat 18, oddane w naukę rzemiosła, kupiectwa i t. p., nie pobierające wprawdzie wynagrodzenia w gotówce, lecz otrzymujące wynagrodzenie w naturze, t. j. całkowite utrzymanie i odzież, nie uwzględnia się przy wymiarze dodatku ekonomicznego. Jeżeli jednak otrzymują tylko utrzymanie, a na odzież i t. p. wydatki łożyć musi pracownik (ojciec), należy wypłacać dodatek ekonomiczny. W wypadkach, gdy dziecko lub pasierb otrzymuje w czasie praktyki częściowo wynagrodzenie w gotówce, częściowo w naturze, należy ocenić, czy łączna wartość tego wynagrodzenia wynosi tyle, co uposażenie pracownika samotnego w XVI grupie uposażenia, szczebel a (8 kat. płac, szczebel a) i stosownie do tej oceny postąpić odnośnie do dodatku ekonomicznego. (Analogiczne zastosowanie rozp. M. K. z dnia 1. 7. 1925 r. L.: I/9655/2/25).

k) Pozatem wyłącza się od pobierania dodatku ekonomicznego bez względu na wiek, dzieci i pasierbów, pobierających zaopatrzenie ze Skarbu Państwa na zasadzie art. 6 ustawy z dnia 4. sierpnia 1922 r. (Dz. U. Rz. P. 67/22, poz. 608), zmieniającego art. 27 ustawy z dnia 18. marca 1921 r. o zabezpieczeniu inwalidów wojennych i pozostałych po nich. (Dz. U. Rz. P. 32/21, poz. 195). Tak więc nie może pracownik (pracownica) pobierać dodatku ekonomicznego na dzieci (pasierbów), pobierających z tytułu zacytowanej ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych tak zwaną rentę wojenną, chociażby takowa była niższą od uposażenia pracownika samotnego w XVI. grupie uposażenia wzgl. 8 kat. płac, szczebel a. Pracownikowi (pracownicy) służy w takim wypadku prawo wyboru zaopatrzenia korzystniejszego, może więc zrezygnować bądź z dodatku ekonomicznego, bądź też z renty wojennej. (Rozp. M. K. z dnia 25. 9. 1925 r. L.: I/14727/2/25).

l) Na dzieci i pasierbów w wieku ponad lat 18, pracownik (pracownica) może pobierać dodatek ekonomiczny tylko w następujących wypadkach:
   1. o ile uczęszczają do szkół publicznych,
   2. o ile wskutek ułomności fizycznych, umysłowych, albo nieuleczalnej choroby nie mogą na swoje utrzymanie zarabiać.

W obu wymienionych wypadkach zasadniczo nie dłużej jak do ukończenia lat 24.

Do szkół publicznych w zrozumieniu postanowień art. 4 ustawy o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska zaliczają się:

Wszystkie szkoły państwowe i uznane wzgl. koncesjonowane przez Państwo szkoły prywatne wszelkich kategoryj, stopni i typów, oraz publiczne szkoły powszechne.

W wypadkach wątpliwych zwrócić się należy o wyjaśnienie do kuratorjum tego okręgu szkolnego, na którego terytorjum dana szkoła się znajduje.

(Rozp. M. K. z dnia 9. 5. 1924 r. L.: 5902/4a/24 i z dn. 16. 6. 1926 r. L.: I/8569/2/26).

Pracownik (pracownica) ubiegający się o dodatek ekonomiczny na dziecko (pasierba) w wieku ponad lat 18, przedłożyć musi władzy przełożonej na każde półrocze szkolne, zaświadczenie danej szkoły, wedle następującego wzoru: (Dz. Zarz. nr. 3, ex 1927).

Zaświadczenie

stwierdzające, że (imię i nazwisko) — — — — — — — ur. (dzień, miesiąc, rok) — — — — — w (miejscowość) — — — — — — uczęszcza do — — klasy w I. wzgl. II. półroczu roku szkolnego (192. . / 192. .) — — — — (nazwa zakładu naukowego) — — — — — — — — —

Zaświadczenie to wydano celem uzyskania dodatku ekonomicznego.

Miejscowość, dnia — — — — — r.

(Pieczęć szkoły) Kierownictwo zakładu.

Zaznacza się, że pierwsze półrocze szkolne trwa od 1. września do 31. stycznia, drugie od 1. lutego do 30. czerwca. Czas wakacji, który trwa od 1. lipca do 30. sierpnia, liczy się jako czas szkolny, o ile nie chodzi o uczniów, którzy z końcem drugiego półrocza szkolnego daną szkołę po jej ukończeniu opuszczają. Za tych ostatnich nie należy pracownikowi asygnować za czas wakacji dodatku ekonomicznego, chyba, że udowodnią, że dany uczeń po wakacjach wstąpił do wyższej uczelni.

Pracownicy (pracownice), których synowie kształcą się w szkołach wojskowych (korpusach kadetów, szkołach podchorążych, oficerskich szkołach piechoty, kawalerji, artylerji, lotniczej, sanitarnej, wojsk technicznych, kreślarskiej przy Wojsk. Inst. Geogr. i marynarki wojennej) na koszt Skarbu Państwa, t. zn., że otrzymują tam **całkowite utrzymanie** (umundurowanie i wyżywienie) tracą prawo do pobierania na tych synów dodatku ekonomicznego. Natomiast pracownikom, którzy koszta utrzymania i nauki za synów, kształcących się w tych szkołach, opłacają w całości lub części, należy wypłacać dodatek ekonomiczny.

W wypadkach, gdy pracownik (pracownica) wykaże się zaświadczeniem komendanta szkoły wojskowej, że syn, kształcący się w szkole wojskowej na koszt skarbu państwa, pozostaje z uzasadnionych powodów przez pewien czas na utrzymaniu pracownika, (n. p. przez czas urlopów wakacyjnych, na czas choroby dla poratowania zdrowia), ma on prawo do otrzymywania na ten czas na tego syna dodatku ekonomicznego i to zgodnie z punktem c, artykułu 11 ustawy o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska z dniem pierwszym najbliższego kalendarzowego miesiąca po powstaniu dotyczących warunków. Dodatek wstrzymany zostanie w takich wypadkach z dniem pierwszym najbliższego kalendarzowego miesiąca, po ustaniu tych warunków.

Komendanci wymienionych szkół wojskowych obowiązani są w każdym wypadku do całkowitego zwolnienia syna funkcjonarjusza państwowego od opłaty szkolnej, powiadomić o tem jego przełożoną władzę służbową z podaniem terminu, od którego uczeń szkoły wojskowej korzysta z utrzymania na koszt Skarbu Państwa. (Rozp. M. K. z dnia 5. 3. 1924 r. L.: I/3748/2/24, z dnia 1. 7. 1925 r. L.: I/9655/2/25, oraz z dnia 15. 4. 1926 r, L.: I/6777/2/26).

Dodatek ekonomiczny **nie** przysługuje pracownikowi (pracownicy) na dzieci (pasierbów) będące wolnymi (nadzwyczajnymi) słuchaczami — eksternami — hospitantami szkół akademickich, a to ze względu na to, że wolni słuchacze nie podlegają rygorom obowiązującym studentów zwyczajnych. (Rozp. M. K. z dnia 5. 10. 24 r. L.: I/14604/2/24).

Pracownik (pracownica) otrzymać może dodatek ekonomiczny na dzieci (pasierbów) przebywające poza granicami Państwa Polskiego, czy to dla studjów, czy też z innych powodów, o ile zachodzą warunki, ustalone w art. 4 ustawy o uposażeniu. (Rozp. M. K. z dnia 3. 6. 1925 r. L.: I/8350/2/25).

Ułomność fizyczna i umysłowa dziecka (pasierba) w wieku ponad lat 18, względnie nieuleczalna choroba, musi być stwierdzona świadectwem przez lekarza lub zakładu leczniczego, określającem ściśle daną ułomność wzgl. nieuleczalność choroby, potwierdzonem przez lekarza kolejowego. (Rozp. M. K. z dnia 13. grudnia 23 r. L.: I/18441/2/23 i z dnia 21. maja 1924 r. L.: I/6251/2/24).

O ile chodzi o ułomność fizyczną, lekarz winien stwierdzić, czy dana ułomność wyklucza możność zarobkowania. Przy tej ocenie należy mieć na uwadze te rodzaje pracy, do których dziecko (pasierb) jest przysposobione. (Rozp. M. K. z dnia 28. 11. 1924 r. L.: I/17183/2/24).

Przy innych chorobach przewlekłych, co do których nieuleczalność może być wątpliwa, a choroba pozbawia dziecko lub pasierba w wieku powyżej lat 18 możności zarobkowania, należy przyznać dodatek ekonomiczny, jeżeli lekarz kolejowy stwierdzi, że choroba, uniemożliwiająca zarobkowanie, trwać będzie conajmniej 1 rok.

Po upływie każdego roku należy w takich wypad-

kach uzyskać ponowne stwierdzenie lekarskie. (Rozp. M. K. z dnia 13. grudnia 1923 r. L.: I/18441/2/23).

m) Na dzieci (pasierbów) w wieku ponad 24 lata, pracownik (pracownica) otrzymać może **wyjątkowo** dodatek ekonomiczny tylko w dwóch wypadkach poniżej wymienionych: (tylko pracownicy etatowi, oraz nieetatowi, objęci artykułem 102 ustawy o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska z dnia 9. 10. 1923 r.).

1. W wypadkach ułomności fizycznej, umysłowej albo nieuleczalnej choroby.

2. W wypadkach, gdy studja przewlekły się ponad wiek 24 lat z powodu: służby wojskowej, odbytej na skutek zarządzenia mobilizacji lub częściowego uzupełnienia wojska do stopy wojennej, albo też z powodu pełnienia w tym czasie służby ochotniczej.

Odnośnie do stwierdzenia ułomności fizycznej i umysłowej wzgl. nieuleczalnej choroby w takich wypadkach, obowiązują postanowienia przytoczone w niniejszych wyjaśnieniach pod literą l. Ograniczeń co do wieku, do którego dodatek ekonomiczny w takich wypadkach może być przyznany, ustawa o uposażeniu, ani też późniejsze przepisy wydane w związku z tą ustawą, nie przewidują.

W wypadkach przewleczenia studjów wskutek służby wojskowej, może być dodatek ekonomiczny przedłużony ponad 24 rok życia najwyżej tylko o taki czasokres, przez jaki odbywała się wspomniana wyżej służba wojskowa. (Rozp. M. K. z dnia 25. 3. 1925 r. L.: I/3878/2/25). Pracownik jednak musi przedłożyć dowody, że przez powyższą służbę wojskową studja istotnie się przewlekły.

Ogólne postanowienia.

a) Prawo do pobierania dodatku ekonomicznego powstaje z dniem pierwszym kalendarzowego miesiąca po powstaniu odnośnych warunków, a zatem: z dniem pierwszym kalendarzowego miesiąca po zawarciu ślubu, przyrostu członków rodziny i t. p., a o ile dzień ten zbiega się z dniem płatności uposażenia, t. j. 1 dnia miesiąca, wówczas z tym dniem, a ustaje z dniem pierwszym kalendarzowego miesiąca po ustaniu warunków uzasadniających wymiar dodatku ekonomicznego, to jest, po wypadku śmierci członka rodziny, ukończenia przez dziecko lat 18, podjęcia przez dziecko pracy zarobkowej i t. p. (art. 11, ustęp c ustawy z dnia 9. 10. 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska). W wypadkach zgłoszenia przez pracownika pretensji o wymiar lub też podwyższenie dodatku ekonomicznego, nie wolno przyznawać tego dodatku rychlej, jak dopiero po przedłożeniu dotyczących dokumentów oryginalnych, n. p. dokumentu ślubu, dokumentu urodzenia się dziecka i t. p., które to dokumenty pozostać muszą w odpisie przy aktach osobistych danego pracownika. Pracownik winien jest zgłosić bezzwłocznie swojemu przełożonemu służbowemu każdy wypadek śmierci członka rodziny, na którego pobierał dodatek ekonomiczny, na piśmie z dołączeniem dokumentu śmierci. O ile pracownik wypadek taki zgłasza ustnie w miejscu służbowem, należy go również przyjąć i poczynić potrzebne kroki celem wstrzymania dodatku ekonomicznego, jednak niezależnie od tego zażądać dokumentu śmierci dla stwierdzenia daty śmierci. Pracownik obowiązany jest również zgłosić każdy wypadek, gdy jego dziecko (pasierb) w wieku poniżej lat 18 podejmie pracę przynoszącą mu zarobek w wysokości uposażenia pracownika samotnego w XVI. grupie uposażenia, szczebel a (8 kat. płac, szczebel a), bądźto w gotówce, bądźteż w naturze (wolne utrzymanie i odzież).

Pracownikowi wstrzymać należy automatycznie dodatek ekonomiczny na dzieci, które ukończyły lat 18 z dniem pierwszym kalendarzowego miesiąca po dniu ukończenia lat 18.

O przyznanie dodatku ekonomicznego na dzieci, które ukończyły lat 18 w wypadkach przewidzianych artykułem 4 ustawy o uposażeniu, t. j. gdy dziecko uczęszcza do szkół publicznych, lub wskutek ułomności fizycznych i umysłowych albo nieuleczalnej choroby nie może zarabiać na swoje utrzymanie, pracownik winien się ubiegać na piśmie, dołączając odnośne dokumenty, n. p. zaświadczenie danej szkoły lub świadectwo lekarskie. Ustnych zgłoszeń w tych wypadkach przyjmować nie wolno. Wniosek i odnośne dokumenty zachowane być muszą w dokumentach osobistych danego pracownika. Po upływie terminu, na który dany dokument był wystawiony, należy automatycznie wstrzymać dodatek ekonomiczny, o ile przed upływem tego terminu odnośny pracownik nie ponowi wniosku i poprze go nowemi dokumentami.

O ile chodzi o dzieci (pasierbów) w wieku poniżej lat 18, nie wymaga się przedkładania świadectw uczęszczania do szkół lub też dowodów, że dziecko nie oddaje się pracy zarobkowej, gdyż pracownik zobowiązany jest zgłosić sam bez wezwania, że jego dziecko pobiera za swoją pracę lub w nauce wystarczające wynagrodzenie w gotówce lub naturze. Zatem o ile chodzi o dzieci w wieku poniżej lat 18, należy tak długo przypuszczać, że są na utrzymaniu pracownika, dopóki nie ma przeciwnego dowodu. Pracownik, który nie zgłosi swojemu przełożonemu służbowemu, że jego dziecko (pasierb) samo się utrzymuje, dopuszcza się przewinienia z chęci zysku. W razie ujawnienia tego występku, ponosić będzie musiał wynikające z tego konsekwencje, to jest ulegnie surowemu ukaraniu, ewentualnie nawet zwolnieniu ze służby, a niezależnie od tego zmuszony będzie do zwrotu pełnej nieprawnie pobranej kwoty dodatku ekonomicznego. Tak samo zobowiązany jest pracownik zgłosić swojemu przełożonemu służbowemu, gdy jego syn w wieku poniżej lat 18 przyjęty został do szkół wojskowych na koszt Skarbu Państwa (patrz ustęp l w części „Bliższe wyjaśnienia").

b) Każdy, mający być przyjętym na etat, jakoteż każdy nowowstępujący do służby kolejowej pracownik (z wyjątkiem pracowników czasowych, (sezonowych), którzy nie mają prawa do dodatków ekonomicznych), złożyć musi po wyjaśnieniu mu postanowień art. 4 ustawy o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska, poniżej podane zeznanie, odnoszące się do jego stosunków rodzinnych, które zachowane być muszą w aktach osobistych pracownika i w miarę zmian uzupełniane. Członków rodziny, którzy zmarli, lub na których pracownik przestaje otrzymywać dodatek ekonomiczny, należy w zeznaniu skreślić, podając w rubryce uwagi powód wstrzymania dodatku. Druga, wolna stronnica zeznania, służyć może do dalszych zapisków, odnoszących się do dodatku ekonomicznego.

Zeznanie.

(Nazwisko i imię) — — — — — — — (charakt. służb.) — — — — — — (miejsce służb.) — — — — (Oddział) — — — (miejscowość zamieszkania) — — — — — — — — —

Niniejszem podaję następujący skład członków mej rodziny, pozostających na mem utrzymaniu, na których proszę o wymiar dodatku ekonomicznego po myśli artykułu 4 ustawy o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska z dnia 9. 10. 23.

Imię	Data urodzenia	Data zawarcia małżeństwa przez pracown.	Żona dziecko pasierb pasierbica	Ewentl. zatrudnienie członka rodziny	UWAGA: **Nie wypełnia pracownik.** Tu wpisuje się przyczyny, dla których w czasie późniejszym wstrzym. zost. dod. ekon.
Jadwiga	8. 1. 1885	3. 2. 1905	żona	gospodarstwo domowe	
Michał	15. 6. 1908	—	syn	uczęszcza do VII kl. gimnazjum w Poznaniu	
Pelagja	10. 12. 1910	—	córka	jest w nauce krawiectwa. Zarabia 20 zł miesięcznie	

Niniejszem stwierdzam w miejsce przysięgi, że wyżej wymienieni członkowie mej rodziny żyją, pozostają na mojem utrzymaniu i nie otrzymują żadnego zaopatrzenia ze Skarbu Państwa. Pozatem stwierdzam, że zaznajomiłem się (zaznajomiono mnie) dokładnie z postanowieniami ustawy o uposażeniu z dnia 9. 10. 23 r. i przyjmuje do wiadomości, że za niezgodne z prawdą zeznanie, jakoteż za zatajenie zaszłych w czasie późniejszym okoliczności, wpływających na wymiar dodatku ekonomicznego, jak n. p.: śmierć członka rodziny, pobieranie przez członka rodziny zaopatrzenia ze Skarbu Państwa, oraz oddawanie się dziecka, na które pobieram dodatek ekonomiczny, pracy zarobkowej, wystarczającej na jego utrzymanie, pociągnięty zostanę do odpowiedzialności dyscyplinarnej i materjalnej, a niezależnie od tego do odpowiedzialności sądowo-karnej za oszustwo.

Miejscowość, dnia — — — — — r.

Pieczątka miejsca służbowego
i podpis kierownika miejsca służbowego.

Podpis pracownika.

Pracownik musi równocześnie złożyć potrzebne dokumenty, a mianowicie w wypadku przedstawionym na powyższym wzorze zeznania: dokument zawarcia małżeństwa, dokumenty urodzenia syna Michała i córki Pelagji, oraz poświadczenie gimnazjum, że syn Michał, który już ukończył 18 rok życia, do rzeczonego gimnazjum rzeczywiście uczęszcza. Dopiero po przedłożeniu tych dokumentów można mu przyznać na jego rodzinę dodatek ekonomiczny.

c) Dodatek ekonomiczny dla pracowników etatowych wymierza D. K. P. (właściwe Wydziały). Dodatek ekonomiczny dla pracowników nieetatowych przyznawać będą:

1. Miejsca służbowe: na żonę oraz na dzieci do lat 18.
2. Oddziały: na dzieci w wieku powyżej lat 18, uczęszczające do szkół publicznych (poniżej lat 24).
3. Na dzieci w wieku powyżej lat 18 w wypadkach ułomności fizycznej i umysłowej wzgl. nieuleczalnej choroby, oraz na dzieci w wieku powyżej lat 24, w wypadkach przewleczenia się studjów z powodu odbywania służby wojskowej, Dyrekcja Kolei Państwowych (właściwe Wydziały).

Wszystkie wątpliwe wypadki przedłożyć należy D. K. P.

Z każdego przyznania wzgl. wstrzymania dodatku ekonomicznego winien być sporządzony akt, który przechowany być musi w dokumentach osobistych pracownika.

Postanowienia przejściowe.

a) Ze względu na zaszłe w ostatnim czasie wypadki niesłusznego wymiaru dodatku ekonomicznego, D. K. P. zarządza co następuje:

Wszyscy pracownicy, tak etatowi jak i nieetatowi, złożyć winni bezzwłocznie w swoich miejscach służbowych zeznania, wedle wzoru ustalonego w części „Ogólne postanowienia" pod literą b.

Zeznania pracowników etatowych przedłożą Oddziały, Biuro rozrachunków w Bydgoszczy, Główne Warsztaty i Główny Magazyn Zasobów zbiorowo, zebrane wedle Rozdziałów szematu zarachowania, do D. K. P., gdzie po zbadaniu ich, czy nie zachodzą nadużycia przy wymiarze dodatku ekonomicznego oraz stwierdzeniu zgodności z dokumentami, znajdującemi się w aktach osobistych pracowników, zachowane zostaną w aktach.

Termin przedłożenia dot. zeznań najpóźniej jeden miesiąc po otrzymaniu przez Oddziały formularzy zeznań.

Zeznania pracowników nieetatowych zbadane być winny w pierwszym rzędzie w miejscu służbowem. Zbadać zatem należy:

1. Czy ilość członków rodziny pracownika, podana przez niego w zeznaniu jako przez niego utrzymywanych i uprawnionych po myśli art. 4 ustawy o uposażeniu do wymiaru dodatku ekonomicznego, odpowiada ilości członków rodziny, na których faktycznie pobiera dodatek ekonomiczny.
2. Czy w aktach pracownika znajdują się dotyczące dokumenty wzgl. uwierzytelnione odpisy tychże, a mianowicie: świadectwa ślubu, świadectwa urodzenia, a o ile chodzi o dzieci, które ukończyły lat 18, świadectwa szkoły lub też świadectwa lekarskie, stwierdzające ułomność fizyczną, umysłową wzgl.

nieuleczalną chorobę. Świadectwa szkół wystawione być muszą na drugie półrocze roku szkolnego 1926/27.

3. Czy daty urodzeń i ślubów podane w zeznaniach, zgodne są z datami zawartemi w odnośnych dokumentach. W razie braku rzeczonych dokumentów, należy pracowników wezwać do ich przedłożenia najpóźniej w ciągu miesiąca, a o ile dot. pracownicy nie przedłożą ich w oznaczonym czasie, bezwzględnie wstrzymać dodatek ekonomiczny na tych członków rodziny co do których brak jest odnośnych dokumentów. Dokumenty ślubu i urodzenia, przedłożone być mogą w oryginale lub też w odpisie uwierzytelnionym przez miejscową władzę policyjną.

4. Czy, o ile chodzi o dodatek ekonomiczny na dzieci powyżej lat 18, w aktach pracownika znajduje się decyzja przełożonej władzy, zarządzająca wymiar dodatku ekonomicznego na te dzieci.

Pracowników, którzy pomimo wezwania nie przedłożą żądanych dokumentów w oznaczonym terminie, a którzy na dot. dzieci już pobierali dodatek ekonomiczny, uważać należy za winnych nadużycia i kwota niesłusznie pobranego dodatku ekonomicznego będzie ściągnięta z ich poborów.

b) Po przeprowadzonem przez miejsca służbowe zbadaniu aktów osobistych pracowników nieetatowych odnośnie do wymiaru dodatku ekonomicznego, miejsca służbowe przedłożą przełożonym Oddziałom dokładne sprawozdanie o stanie sprawy, przyczem wymienią wszystkie ewentl. zaszłe niedokładności i powiadomią Oddziały o tem, co uczyniły dla usunięcia usterek. Następnie miejsca służbowe uporządkują akta osobiste pracowników nieetatowych w sposób ułatwiający ich rewizję. Zeznanie pracownika, dokumenty i decyzję w sprawie dodatku ekonomicznego ułożone być winny w porządku chronologicznym na wstępie aktów. **Termin: jeden miesiąc po złożeniu przez pracowników zeznań.**

Oddziały, po otrzymaniu sprawozdań z miejsc służbowych, sporządza ogólne zestawienie zaszłych usterek i przedłożą je D. K. P. wraz z sprawozdaniem o zarządzonem. W sprawozdaniach tych podaną musi być dokładnie ilość zaszłych usterek. Pracowników, którzy niesłusznie pobierali dodatek ekonomiczny, wymienić należy imiennie celem ściągnięcia z nich niesłusznie pobranego dodatku, wskazując, czy zachodzi oszustwo lub też nieświadomość.

TERMIN. Dwa tygodnie po otrzymaniu sprawozdań z miejsc służbowych.

c) Pozatem winny Oddziały stopniowo przeprowadzać rewizję aktów osobistych pracowników nieetatowych, śledząc nietylko sprawy dodatku ekonomicznego, lecz także ogólnego porządku w aktach personalnych. Niezależnie od tego przeprowadzać będą rewizję rzeczonych aktów urzędnicy Dyrekcji. Zwraca się uwagę, że za akty personalne pracowników odpowiedzialni są w pierwszym rzędzie Zarządy miejsc służbowych. W sprawach dodatku ekonomicznego winni oni również specjalną uwagę poświęcić „kontroli płac", służącej za podstawę do zestawienia listy zarobków.

Również kalkulantom list zarobkowych przypomina się obowiązek prowadzenia dokładnych „kontroli płac", gdyż za powstałe z ich winy szkody dla Skarbu ponoszą oni pełną odpowiedzialność.

W końcu D. K. P. zwraca Zarządom miejsc służbowych specjalną uwagę na obowiązek pouczenia podwładnego personelu odnośnie do uprawnień do pobierania dodatku ekonomicznego, oraz pouczenia go, że w przyszłości w myśl złożonego „zeznania" każdy pracownik odpowiadać będzie w wypadkach niezgodnych z prawdą zeznań za oszustwo w drodze sądowo-karnej.

d) Najpóźniej w przeciągu 8 dni od ukazania się niniejszego rozporządzenia Oddziały, Biuro rozrachunków w Bydgoszczy, Gł. warsztaty i Gł. Magazyn Zasobów zgłoszą do D. K. P. zapotrzebowanie formularzy do „zeznań".

Prezes Dyrekcji Kolei Państwowych:

Inż. Ruciński.

Odbito w Drukarni Robotników Chrześcijańskich T. A. w Poznaniu, św. Marcin 37.